

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 275/2012-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. februára 2013 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť J. N., S., zastúpeného advokátom JUDr. I. S., PhD., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 48/09 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 48/09 p o r u š i l základné právo J. N. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. J. N. finančné zadosťučinenie n e p r i z n á v a .

3. J. N. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 485,24 € (slovom štyristoosemdesiatpäť eur a dvadsaťštyri centov), ktoré je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. I. S., PhD., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 275/2012-13 z 11. júla 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. N. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 48/09 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že:

„(...) K porušovaniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov dochádza postupom Okresného súdu Pezinok v právnej veci J. N. c/a C. s. r. o. o vyslovenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia vedenej pod sp. zn. 32Cb 48/2009. (...)

Sťažovateľ si svoje právo na rozhodnutie vo veci uplatňuje už od 17. 08. 2009, teda vyše dva a pol roka, od kedy bol podaný návrh na začatie konania. Predmetné konanie má pre neho zásadný význam, nakoľko sa jedná o vyslovenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, na základe ktorého bol vylúčený ako spoločník zo spoločnosti C., s. r. o, pričom jeho obchodný podiel bol prevedený na spoločnosť a následne na tretiu osobu a navrhovateľ bol aj odvolaný z funkcie konateľa odporcu. Navrhovateľ sa obáva najmä

prevedenia aktív spoločnosti na inú právnickú alebo fyzickú osobu, prípadne zníženia hodnoty spoločnosti z dôvodu zlého hospodárenia, čím v konečnom dôsledku bude majetok navrhovateľa znehodnotený alebo nevyžiteľný. (...)

Sťažovateľ využil právne prostriedky nápravy priznané mu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a to sťažnosťou na nečinnosť v konaní sp. zn. 32 Cb 48/2009 zo dňa 15. 02. 2011, ktorú podal priamo navrhovateľ a ktorú súd aj vyhodnotil ako opodstatnenú.

Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že sťažovateľ vyčerpal všetky prostriedky nápravy pred podaním sťažnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky a napriek dôvodnosti jeho sťažnosti vo veci nedošlo k zjednaniu nápravy. (...)

1. Konanie o vyslovenie neplatnosti právnych úkonov tvorí bežnú agendu súdov. V konkrétnom prípade konanie o vyslovenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, nie je špecifické žiadnymi okolnosťami, nakoľko v spore sa nenachádza medzinárodný prvok, rovnako navrhovateľ ako aj odporca sú v konaní súčinní a predmet sporu nie je vo všeobecnosti špecifický, ale, ako bolo spomenuté už vyššie, tvorí bežnú agendu súdov v obchodnoprávných veciach.

2. Správanie sťažovateľa možno počas celej doby konania hodnotiť ako aktívne a súčinné, a žiadnym spôsobom neprispelo k zdlhavosti konania. Sťažovateľ sa vždy dostavil na pojednávanie, vždy poskytol súčinnosť v maximálnej možnej miere. Samotnému sťažovateľovi záleží na výsledku konania a nemá záujem o prieťahy v konaní, nakoľko práve rýchlosťou konania je možné v značnej miere zabrániť zníženiu hodnoty predmetnej spoločnosti.

3. Pokiaľ ide o postup Okresného súdu Pezinok je zrejmé, že súd nevenuje veci potrebnú pozornosť a je nečinný.

a) Prvé obdobie nečinností súdu bolo od 20. 07. 2010 prakticky doteraz.

b) Prieťahy v konaní boli spôsobené aj konaním súdu, keď v uznesení č. k.: 32Cb 48/2009-164 podal účastníkom nesprávne poučenie, keď uviedol, že proti uzneseniu je prípustné odvolanie. Podľa § 202 ods. 3 písm. a) O. s. p. odvolanie proti predmetnému uzneseniu prípustné nebolo, nakoľko pripustenie odvolania by bolo v rozpore s účelom občianskeho súdneho konania, ku ktorému patrí aj to, aby súdna ochrana bola hospodárna,

efektívna a bez zbytočných prietáhov. Podané odvolanie na základe nesprávneho poučenia malo za následok ďalšie zbytočné prietahy v konaní.

c) Od 29. 11. 2011, teda od odmietnutia odvolania Krajským súdom v Bratislave proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok č. k.: 32Cb 48/2009-164, sa do dnešného dňa v predmetnej veci neurobil žiaden ďalší úkon, a nebol ani len nariadený termín ďalšieho pojednávania.

Celková doba konania je už takmer 3 roky, z čoho väčšiu časť tvoria prietahy v súdnom konaní, čo nemožno v právnom štáte akceptovať. Máme za to, že v tejto veci nie je reálne predpokladať, že bude v krátkom čase ukončená. (...)

Len rýchle a spravodlivé rozhodnutie vo veci samej umožní sťažovateľovi domáhať sa svojich práv. Na druhej strane je sťažovateľ toho názoru, že mu vznikla nemajetková ujma tým, že súd koná, vzhľadom na povahu veci, s neospravedlniteľnými prietahmi.

Napadnuté prietahy v konaní Okresného súdu Pezinok sťažujú situáciu sťažovateľa. Sťažovateľ má preto pocit bezradnosti z toho, že sa svojho práva nemôže domôcť cestou súdu. Je tu aj obava, že kým sa súd právoplatne skončí, bude problematické sa domôcť plnenia od odporcu, nakoľko tento v súčasnosti nakladá s celým majetkom spoločnosti, čo môže mať nepriaznivý vplyv na jeho celkovú hodnotu.

Vzhľadom na vyššie uvedené ako aj na to, že vec nie je v štádiu, v ktorom by bolo možné predpokladať jej skoré právoplatné skončenie, považujem priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde za odôvodnené.

Sťažovateľ žiada, aby mu Ústavný súd Slovenskej republiky priznal primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch vo výške 3.000,- €. (...)

(...) Po konaní vo veci samej navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal tento nález:

Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Pezinok, pod sp. zn. 32Cb 48/2009.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Pezinok, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 32Cb 48/2009 konal bez zbytočných prietahov v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 3.000,- €. Okresnému súdu Pezinok ukladá povinnosť vyplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie a uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 323,50 € do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, pričom trovy je povinný poukázať na účet právneho zástupcu sťažovateľa(...)

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom listom sp. zn. Spr. 3261/2012 zo 14. augusta 2012 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu z 11. septembra 2012.

3.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol chronológiu úkonov vykonaných okresným súdom a účastníkmi konania v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

«(...) V zmysle vyjadrenia zákonného sudcu k sťažnosti, pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa, že v dôsledku nesprávneho poučenia o odvolaní voči uzneseniu, ktoré ani nemuselo byť vydané došlo k prietahom v konaní, tento názor nie je správny. Ak to súd považuje za potrebné, uznesením upraví vedenie konania. Rovnako v prejednávanej veci mal súd za potrebné upraviť vedenie konania, toto vykonal uznesením č. k. 32Cb/48/2009-164 zo dňa 05. 04. 2011. Uznesenie bolo nad rámec zákona (§ 169 ods. 2 O. s. p.) zdôvodnené v záujme predvídateľnosti rozhodnutia vo veci samej, pričom je potrebné uviesť, že predmetom konania nie je „bežný“ nárok na peňažné plnenie, ale konanie o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia spoločnosti s ručením obmedzeným so všetkými jeho špecifikami aj čo do účasti konania. Vydanie uznesenia č. k. 32Cb/48/2009-164 zo dňa 05. 04. 2011 tak bolo správnym postupom, aj keď nie obligatónym, čo rovnako posúdil Krajský súd v Bratislave vo svojom uznesení 2Cob/234/2011-191 zo dňa 29. 11. 2011, keď uznesenie nebolo zrušené ako nezákonné. Nemôže byť preto vydanie uvedeného uznesenia konaním spôsobujúcim prietahy v konaní. Pokiaľ ide o poučenie o opravnom prostriedku voči uvedenému procesnému uzneseniu, toto

len informuje (aj keď v predmetnom prípade nesprávne) o práve účastníka konania, neinformuje o jeho povinnosti. Účastník konania sa môže rozhodnúť, či podá odvolanie bez ohľadu na poučenie ak má za to, že voči rozhodnutiu odvolanie prípustné je, prípadne môže odvolanie nepodať aj z dôvodu, že má odvolanie za neprípustné. Nesprávne poučenie má za následok len prípadné faktické predĺženie lehoty na odvolanie (§ 204 ods. 2 O. s. p.). Nie je teda žiadna príčinná súvislosť medzi nesprávnym poučením a podaním odvolania účastníkom konania, obdobie od podania odvolania odporcom voči uzneseniu 32Cb/48/2009-164 zo dňa 05. 04. 2011 do doručenia spisu na Okresný súd Pezinok po rozhodnutí o tomto odvolaní tak nemožno považovať za obdobie bezdôvodnej nečinnosti Okresného súdu Pezinok, pričom počas tohto obdobia sa navyše - rozhodovalo o námietke zaujatosti sudcov odvolacieho súdu.

Záverom k veci uvádzam, že netrvám na konaní verejného ústneho pojednávania (...))»

3.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom podaní k vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedol, že:

«(...) Konanie o vyslovenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia tvorí bežnú agendu súdov v obchodnoprávných veciach. V konkrétnom prípade, nie je predmetné konanie špecifické žiadnymi osobitými okolnosťami, nakoľko sa v spore nenachádza medzinárodný prvok, rovnako navrhovateľ aj odporca sú v konaní súčinní a predmet sporu nie je vo všeobecnosti špecifický. Okresný súd Pezinok v predmetnom vyjadrení neuvádza konkrétne špecifiká, ktoré by údajne mali sprevádzať konanie o vyslovenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia.

Uznesením zo dňa 05. 04. 2011, č. k.: 32 Cb 48/2009-164 rozhodol Okresný súd Pezinok o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom odporcu: E. s. r. o.(...), nakoľko sa súčinnosťou od 16. 02. 2011 stal univerzálnym právnym nástupcom žalovaného [zaniknutej spoločnosti – C., s. r. o.(...)]. Podľa odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. 11. 2011, č. k.: 2Cob/234/2011-191: „V prípade univerzálnej sukcesie súd pokračuje s právnym nástupcom účastníka konania bez toho, aby sa o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom vydávalo osobitné uznesenie (odlišne je to pri singulárnej sukcesii). V prípade, že k univerzálnej sukcesii na strane niektorého z účastníkov dôjde počas súdneho

konania, súd pokračuje v konaní s právnym nástupcom účastníka konania podľa § 107 ods. 4 O. s. p. (ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví).“ Máme za to, že vzhľadom na vyššie uvedené Krajský súd v Bratislave jednoznačne vyjadril právny názor, že „v prípade univerzálnej sukcesie súd pokračuje s právnym nástupcom účastníka konania bez toho, aby sa o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom vydávalo osobitné uznesenie“. Uvedené sa nezhoduje s názorom v predmetnom vyjadrení Okresného súdu Pezinok, ktorý tvrdí, že správnosť jeho postupu pri vydaní uznesenia zo dňa 05. 04. 2011, č. k.: 32 Cb 48/2009-164 posúdil rovnako Krajský súd v Bratislave vo svojom uznesení zo dňa 29. 11. 2011, č. k.: 2Cob/234/2011-191, pričom Okresný súd Pezinok svoj názor odôvodňuje tým, že jeho uznesenie nebolo zrušené ako nezákonné.

Prieťahy v konaní boli spôsobené aj konaním Okresného súdu Pezinok, keď v predmetnom uznesení zo dňa 05. 04. 2012, č. k.: 32/Cb 48/2009-164 podal účastníkom nesprávne poučenie uvedením, že proti uzneseniu je prípustné odvolanie. Krajský súd v Bratislave v odôvodnení svojho uznesenia zo dňa 29. 11. 2011, č. k.: 2Cob/234/2011-191 (ktorým odvolanie žalovaného odmietol) uviedol: „Vzhľadom k tomu, že súd prvého stupňa v danom prípade uznesenie vydal, vydal len uznesenie, ktorým sa vedie súdne konanie a proti takému uzneseniu odvolanie nie je prípustné, aj keď súd prvého stupňa v uznesení účastníka nesprávne poučil o možnosti podať proti uzneseniu odvolanie. Proti uzneseniam, ktorými sa upravuje vedenie konania nie je podľa § 202 ods. 3 písm. a) O. s. p. prípustné odvolanie, pretože pripustenie odvolania by bolo v rozpore s účelom občianskeho súdneho konania, ku ktorému patrí aj to, aby súdna ochrana bola hospodárna, efektívna a bez zbytočných prieťahov (§ 1 § 6).“ V danom prípade podané odvolanie v zmysle nesprávneho poučenia, ktoré zakladá právo účastníka konania predmetné odvolanie vôbec podať, malo za následok ďalšie zbytočné prieťahy v konaní. Odlišne od názoru Okresného súdu Pezinok, nám z uvedeného vyplýva príčinná súvislosť medzi nesprávnym poučením účastníkov konania a podaným odvolaním, nakoľko z možnosti podať odvolanie (uvedenej v nesprávnom poučení) vyplýva právo účastníka odvolanie naozaj podať (čo bolo následkom nesprávneho poučenia).

Rovnako poukazujeme na ďalšie skutočnosti, ktoré v postupe Okresného súdu Pezinok vykazujú znaky prieťahov v konaní, a to:

1. doručovanie uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. 11. 2011. Okresnému súdu Pezinok bol spis z Krajského súdu v Bratislave vrátený dňa 29. 12. 2011. Dňa 02. 01. 2012 súd doručoval uznesenie navrhovateľovi a odporcovi. Odporca si uznesenie neprevzal v odbernej lehote. Zásielka sa konajúcemu súdu vrátila dňa 08. 02. 2012. Okresný súd Pezinok pristúpil k opätovnému doručeniu až dňa 20. 07. 2012.

2. termín pojednávania vytýčený na deň 24. 10. 2012 bol Okresným súdom Pezinok vytýčený až po tom, ako sa sťažovateľ obrátil na Ústavný súd Slovenskej republiky, a to podanou sťažnosťou zo dňa 19. 03. 2012.

V ostatnom zotrvávame na skutočnostiach uvedených v sťažnosti sťažovateľa J. N., zo dňa 19. 03. 2012 podanej na Ústavný súd Slovenskej republiky.

Súčasne si uplatňujeme trovy konania aj za tento úkon, vyjadrenie k stanovisku okresného súdu vo výške 161,75 EUR (odmena za jeden úkon 127,16 EUR + režijný paušál 7,63 EUR +DPH), spolu s už vyčíslenými trovami za prevzatie veci a podanie sťažnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky, teda za tri úkony 485,25 EUR.»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 32 Cb 48/09:

Dňa 17. augusta 2009 sťažovateľ podal na okresnom súde proti obchodnej spoločnosti C., s. r. o. (ďalej len „odporkyňa“), žalobu o vyslovenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia.

Dňa 2. novembra 2009 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 16. december 2009.

Dňa 26. novembra 2009 bol sťažovateľom zaplatený súdny poplatok.

Dňa 16. decembra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodov, že vec bude v dôsledku personálnych zmien na okresnom súde pridelená novému zákonnému sudcovi.

Dňa 11. januára 2010 bola vec pridelená novému zákonnému sudcovi.

Dňa 2. marca 2010 bolo nariadené pojednávanie na 24. máj 2010. V rovnaký deň okresný súd uznesením uložil odporkyňi povinnosť, aby sa v lehote 10 dní od doručenia uznesenia písomne vyjadrila k návrhu sťažovateľa.

Dňa 10. mája 2010 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporkyne k žalobného návrhu.

Dňa 11. mája 2010 okresný súd zaslal vyjadrenie odporkyne sťažovateľovi.

Dňa 24. mája 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na účely ďalšieho dokazovania na 14. február 2011.

Dňa 27. mája 2010 okresný súd zaslal sťažovateľovi výzvu, aby v lehote 30 dní od doručenia výzvy predložil súdu peňažný denník odporkyne.

Dňa 7. júna 2010 bola okresnému súdu doručená odpoveď na výzvu a vyjadrenie sťažovateľa.

Dňa 3. februára 2011 okresný súd zaslal účastníkom konania upovedomenie o zrušení pojednávania.

Dňa 16. februára 2011 bola okresnému súdu doručená sťažnosť sťažovateľa na prietáhy v konaní.

Dňa 24. februára 2011 okresný súd zaslal sťažovateľovi vyjadrenie k sťažnosti na prietáhy v konaní, v ktorom konštatoval, že sťažnosť sťažovateľa je dôvodná, a teda že k prietahom v konaní došlo.

Dňa 28. marca 2011 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa a návrh na zmenu účastníka na strane odporkyne, keďže obchodná spoločnosť v postavení odporkyne zanikla v dôsledku zlúčenia a právnym nástupcom je obchodná spoločnosť E., s. r. o.

Dňa 5. apríla 2011 okresný súd uznesením rozhodol, že bude v konaní pokračovať s právnym nástupcom odporkyne – spoločnosťou E., s. r. o.

Dňa 14. apríla 2011 bolo nariadené pojednávanie na 12. september 2011.

Dňa 11. mája 2011 bolo okresnému súdu doručené odvolanie odporkyne proti uzneseniu súdu z 5. apríla 2011.

Dňa 20. mája 2011 okresný súd zaslal účastníkom konania upovedomenie o zrušení nariadeného pojednávania a odročení na neurčito z dôvodu podaného odvolania.

Dňa 20. mája 2011 okresný súd zaslal sťažovateľovi odvolanie odporkyne.

Dňa 24. mája 2011 okresný súd predložil Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) spis s opravným prostriedkom.

Dňa 4. júla 2011 bola vznesená námietka zaujatosti proti sudcom krajského súdu ako odvolacieho súdu zo strany odporkyne.

Dňa 7. júla 2011 okresný súd vyzval odporkyňu, aby zaplatila súdny poplatok za námietku zaujatosti.

Dňa 18. júla 2011 bol zaplatený súdny poplatok.

Dňa 7. júla 2011 krajský súd predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o námietke zaujatosti vznesenej odporkyňou.

Dňa 1. augusta 2011 najvyšší súd vrátil spis na doplnenie krajskému súdu, pretože k dôvodom námietky sa nevyjadrili všetci sudcovia, proti ktorým námietka smerovala.

Dňa 25. augusta 2011 bola námietka opätovne predložená najvyššiemu súdu.

Dňa 8. septembra 2011 najvyšší súd uznesením rozhodol o nevyklúčení zákonných sudcov z prerokovávania a rozhodovania vo veci.

Dňa 5. októbra 2011 bolo krajskému súdu doručené uznesenie najvyššieho súdu.

Dňa 29. novembra 2011 krajský súd uznesením odmietol odvolanie odporkyne.

Dňa 29. decembra 2011 bolo uznesenie krajského súdu a spis doručený okresnému súdu.

Dňa 9. augusta 2012 bolo nariadené pojednávanie na 24. október 2012.

Dňa 24. októbra 2012 došlo k späťvzatiu návrhu a k zastaveniu napadnutého konania.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 48/09 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný

súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka napadnutého konania nebola závislá od zložitosti veci, ale, ako to bude v ďalšom vyhodnotené, predovšetkým od správania (postupu) okresného súdu. Napokon, ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitost' posudzovanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadne významné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom. Sťažovateľ neprispel svojím správaním k zbytočným priet'ahom v konaní, hoci využil možnosti podľa Občianskeho súdneho poriadku (napr. podať námietky predpojatosti), avšak využitie možností daných účastníkom konania procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné priet'ahy (napr. I. ÚS 31/01).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že okresný súd bol v napadnutom konaní bez akéhokoľvek dôvodu nečinný v období od 29. decembra 2011 do 9. augusta 2012 (sedem mesiacov). Okrem uvedeného, nezohľadňujúc krátkodobé bezdôvodné nečinnosti súdu (napr. od 3. februára 2011 do 5. apríla 2011) okresný súd zapríčinil zbytočné priet'ahy v napadnutom konaní minimálne štyri mesiace, a to svojím uznesením č. k. 32 Cb 48/09-164 z 5. apríla 2011, keď v poučení tohto rozhodnutia nesprávne uviedol, že proti tomuto uzneseniu, ktorým sa viedlo súdne konanie, je prípustné odvolanie. Krajský súd k tomuto uzneseniu – vo svojom rozhodnutí č. k. 2 Cob 234/2011-191 z 29. novembra 2011 – okrem iného uviedol, že „*Proti uzneseniam, ktorými sa upravuje vedenie konania nie je podľa § 202 ods. 3 písm. a) O. s. p. prípustné odvolanie, pretože pripustenie odvolania by bolo v rozpore s účelom občianskeho súdneho konania, ku ktorému patrí aj to, aby súdna*

ochrana bola hospodárna, efektívna a bez zbytočných prieťahov. “. Z uvedeného vyplýva, že okresnému súdu nič nebránilo v tom, aby upravil vedenie konania uznesením, avšak odvolací súd v danom prípade musel rozhodnúť aj o odvolaní podanom v zmysle nesprávneho poučenia súdu, a tým súdna ochrana v posudzovanom konaní nebola „hospodárna, efektívna a bez zbytočných prieťahov“, a preto v okolnostiach danej veci je príčinná súvislosť medzi nesprávnym poučením a podaním odvolania účastníkom konania, resp. zbytočnými prieťahmi v napadnutom konaní. Ústavný súd však pri dĺžke uvedeného „nadbytočného“ odvolacieho konania nemohol neprihliadnuť na to, že sťažovateľ tým, že využil možnosti podľa Občianskeho súdneho poriadku (podať námietky predpojatosti), právne dovoleným spôsobom, ale aj sám spôsobil predĺženie napadnutého konania. Na okresnom súde teda asi po dobu jedeného roka neboli vykonané úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Personálne zmeny, na ktoré v danej veci poukázal podpredseda okresného súdu, nebolo možné akceptovať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom citovanú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom

konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení súdu (I. ÚS 6/06).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 24. októbra 2012 bolo napadnuté konanie zastavené, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, najmä preto, že *„Napadnuté prietahy v konaní Okresného súdu Pezinok sťažujú situáciu sťažovateľa. Sťažovateľ má preto pocit bezradnosti z toho, že sa svojho práva nemôže domôcť cestou súdu. (...)“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci, najmä na skutočnosť, že obdobie zbytočných prietáhov a celkové trvanie napadnutého konania nebolo relatívne dlhé a vec bola ukončená späťvzatím návrhu, ústavný súd dospel k názoru, že aj konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto neuznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 12. marca 2012, spísanie sťažnosti z 19. marca 2012 a písomné stanovisko z 11. septembra 2012). Za jeden úkon právnej pomoci vykonaný v roku 2012 patrí odmena v sume trikrát po 127,16 €, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 381,48 €. Spolu s režijným paušálom ku každému úkonu (3 x 7,63 € v roku 2012) tvorí náhrada trov právnej služby advokátom celkovú sumu 404,37 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. K uvedenej sume v danom prípade bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 80,87 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 485,24 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2013